

Simularea examenului de bacalaureat național 2016

Proba E. b)

Limba și literatura maghiară maternă

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE Clasa a XII-a

**Filiera teoretică – Profilul real; Filiera tehnologică;
Filiera vocațională – Toate profilurile (cu excepția profilului pedagogic)**

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă fracțiuni de punct. Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit prin barem.
- Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la 10 a punctajului total obținut pentru lucrare.

SUBIECTUL I **(30 de puncte)**

a. a cím és a szöveg kapcsolata **5 pont**

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszadásra 1 pont.

Lehetséges válasz: a jelzős szószerkezetből álló cím tájleíró versre utal, de az Ugar szó nagybetűvel való írása jelzi, hogy a megjelölt térelemnek szimbolikus jelentése van: az Ugar a magyar társadalom műveletlenségének, civilizálatlanságának a jelképe. Ady nem követi a tájleíró költészet hagyományát: a látvány helyett a látomásosság, a természetű leírás helyett a sejtelmesség, az elsődleges jelentésű szavak helyett a többletjelentéssel feldúsított szavak kerülnek előtérbe. A költemény az értékteremtésre vágyó, de elmaradott, kulturálatlan viszonyok közé kényszerült művész tragikus sorsát szemlélteti.

b. a szöveg tagolódása a lírai én helyzetének változása alapján **5 pont**

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett

Lehetséges válasz: A lírai ént ambivalens viszony fűzi a környezetéhez. Egyszerre csodálja a szent humuszt, és megveti, elutasítja a vad mezőt. A versnek aláhulló kompozíciója van. Az 1–2. versszakban a lírai én az aktív, ő akarja felrázni a föld alvó lelkét. A 3–4. versszakban az Ugar válik cselekvővé, az indák gyűrűznek, s eltakarják, befedik a kitörni vágyó lírai ént. Az utolsó versszak halmozott állítmányai az Ugar győzelmét fejezik ki.

c. az Ugar-szimbólum köré szerveződő képek értelmezése **5 pont**

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszadásra 1 pont.

Lehetséges válasz: Az Ugar-motívum köré szerveződő képek együtt teremtik meg a versben megjelenített táj szimbolikus jelentését. Az Ugar a műveletlenség szimbóluma, a hozzá kapcsolódó „magyar” jelző pedig rámutat arra, hogy ez a tájelem a magyar társadalom elmaradottságának a jelképe. Az „elvadult” befejezett történésű melléknévi igenév állapotváltozást jelöl: a hajdani értéktelített állapot („ős, buja”, „szűzi” föld, „szent humusz”, „régmúlt virágok illata”) kiüresedését a jelenben („dudva, muhar”, „vad mező”, „égig-nyúló giz-gazok”, „vad indák”, alvó lélek). Így a vers idő- és értékszembesítő költeménnyé válik.

d. a vers hangulatának jellemzői **5 pont**

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz *5 pont*, érvényes, de csak részben kifejtett válasz *4 pont*, részben érvényes, kifejtett válasz *3 pont*, részben érvényes, részben kifejtett válasz *2 pont*, kísérlet a válaszadásra *1 pont*.

Lehetséges válasz: A vers kilátástalan, tragikus hangulatát a zárlatban a tragikus ironia váltja fel: a „*dudva, a muhar, a gaz*” felsoroláshoz társított halmozott állítmány „*lehúz, altat, befed*” a lírai én küzdelmének hiábavalóságát, tehetetlenségét, ugyanakkor az Ugar győzelmét fejezi ki. A süket csöndben a kacagó szél ironikusan kíséri a nagyratörő szándékok elbukását. A föld alvó lelke nem ébred fel, a magyar föld az elvetélt lehetőségek hazája marad. A „*magyar Ugar*” jelzős szerkezet a zárlatban „*nagy Ugar*”-ra válik.

Tökéletesen összefüggő szöveg, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat **5 pont**

Helyenként töredezett gondolatmenet, helyes fogalomhasználat *3 pont*, logikus gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat *3 pont*, töredezett gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat *1 pont*.

Helyesírás, nyelvhelyesség **5 pont**

SUBIECTUL al II-lea **(30 de puncte)**

Bármely, a javítókulcstól eltérő helyes válasz maximális pontot ér.

a. a szöveg témája **5 pont**

Lehetséges válasz: A szöveg témája a pályaválasztás.

b. a szöveg kulcsszavai **5 pont**

Lehetséges válasz: képzés, intézmény, piac, munkavállalók, felvilágosítás

c. a „munkaügyi felvilágosító óra” jelentése **5 pont**

Lehetséges válasz: olyan tantárgy vagy tájékoztató óra, „*ahol a munkaerő piac minőségi és keresleti követelményeiről egyaránt szólna a felvilágosítás. Erre a folyamatos tájékoztatóra meg lehetne hívni szakembereket, akik elmondják a tapasztalatukat az adott szakmáról.*”

d. Szövegalkotás

Az érvelő szövegtípus követelményeinek betartása (logikai összefüggések, ok-okozati rend, meggyőző érvek) **5 pont**

A témához való igazodás **5 pont**

Logikus gondolatvezetés, szövegkohézió, nyelvhelyesség, helyesírás **5 pont**

SUBIECTUL al III-lea **(30 de puncte)**

a. a ballada műfaji sajátosságai **5 pont**

Érvényes, a kor és a választott irodalmi alkotás ismeretén alapuló, kifejtett válasz *5 pont*, érvényes, de csak részben kifejtett válasz *4 pont*, részben érvényes, kifejtett válasz *3 pont*, részben érvényes, részben kifejtett válasz *2 pont*, kísérlet a válaszadásra *1 pont*.

Lehetséges válasz: a **ballada** kisépikai műfaj, amely azonban lírai és drámai elemeket is tartalmaz. Általában tragikus témát dolgoz fel. Egy történetet beszél el, ugyanakkor a cselekmény a szereplők drámai párbeszédeiből vagy lírai monológjaiból bontakozik ki. Cselekménye a lényeg kiemelésével, a fordulatokra való összpontosítással sűrít, elhagyja a mellékes körülményeket, így az elbeszélés szaggatott, homályos lesz. A külső történések többnyire jelzészzerűek, a szereplőkben zajló lelki folyamatok, lélekállapot-változások kerülnek előtérbe.

b. a kompozíciót megteremtő eljárások **5 pont**

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz *5 pont*, érvényes, de csak részben kifejtett válasz *4 pont*, részben érvényes, kifejtett válasz *3 pont*, részben érvényes, részben kifejtett válasz *2 pont*, kísérlet a válaszadásra *1 pont*.

Lehetséges válasz: kétszólamúság, vonalszerűen előrehaladó történet, ciklikusság, ellentétezés, párhuzam

c. a választott ballada tér- és időszerkezete **5 pont**

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz *5 pont*, érvényes, de csak részben kifejtett válasz *4 pont*, részben érvényes, kifejtett válasz *3 pont*, részben érvényes, részben kifejtett válasz *2 pont*, kísérlet a válaszadásra *1 pont*.

Lehetséges válasz: keretesség, párhuzamosság, jelképeség, ellentétezés, az elbeszélés ideje és az elbeszélő idő, történelmi idő

d. a szereplők viszonyrendszere **5 pont**

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz *5 pont*, érvényes, de csak részben kifejtett válasz *4 pont*, részben érvényes, kifejtett válasz *3 pont*, részben érvényes, részben kifejtett válasz *2 pont*, kísérlet a válaszadásra *1 pont*.

Lehetséges válasz: fő- és mellékszereplők viszonya, alá-fölérendeltségi viszony, harmonikus/diszharmonikus kapcsolat, kapcsolat hiánya, a szereplők sorsának példázatossága, ellentétes eszmék/értékek/magatartásformák képviselői

Az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása, logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyes fogalomhasználat **5 pont**

Tökéletesen összefüggő szöveg, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat, tartalmi és formai jegyek betartása *5 pont*, helyenként töredezett gondolatmenet, helyes fogalomhasználat, két-három jellemző tárgyalása *3 pont*, logikus gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat *3 pont*, töredezett gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat, kísérlet értekező szöveg alkotására *1 pont*.

Helyesírás, nyelvhelyesség **5 pont**